РОЗДІЛ 3

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 336:330.341.4

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/6-85-8>

Барна М. Ю.
Руцишин Н. М.

Львівський торговельно-економічний університет

ФОРМУВАННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У статті досліджено теоретико-методологічні аспекти формування концепції розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки. Здійснено групування галузей економіки за критерієм їх важливості в економічному зростанні та охарактеризовано причини стимулювання банківського кредитування, насамперед, стратегічних галузей національної економіки. Узагальнено проблеми функціонування банківського кредитування та оцінено його вплив на інтенсивність процесів структурного реформування стратегічних галузей національної економіки. Визначено пріоритетні напрями, інструменти та заходи розвитку банківського кредитування. Проаналізовано очікувані результати структурного реформування національної економіки в умовах ефективного розвитку банківського кредитування. Сформовано агрегований інструментарій розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки.

Ключові слова: банківське кредитування, стратегічні галузі національної економіки, структурне реформування, кредитний потенціал банківської системи, модернізація економіки, структурні трансформації.

Постановка проблеми. Кредитування є однією з базових функцій банківської системи у сфері регулювання відносин суспільно-економічного обміну між господарюючими суб'єктами національної економіки на різних її ієрархічних рівнях управління. Стратегічна роль банківського кредитування імплементується через формування ресурсних резервів для забезпечення належного рівня ліквідності суб'єктів господарювання, поліпшення фінансово-економічної підтримки розвитку бізнес-процесів галузей національної економіки, стимулювання розширеного відтворення та збалансованого розвитку економічної, соціальної та екологічної компонент суспільного відтворення, що в сукупності агрегується в сегмент структурного реформування національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В економічній літературі в останні роки з'являється все більше публікацій вітчизняних науковців, які актуалізують дослідження інституціональних особливостей сучасних економічних реформ, зокрема у сфері кредитування економіки. Так, теоретичні аспекти та шляхи реформування галузевої національної економіки у своїх працях описують О.І. Клімова [1], А.Ю. Васіна [2], В.В. Папп [3], В.В. Волинець [4], О.П. Мульська, О.О. Левицька, В.І. Кудик [5], Т.Г. Васильців, Н.В. Василечко [6]. Стан функціонування, стійкість та напрями підвищення ефективності функціонування банківської системи України висвітлено у дослідженнях М.О. Огерчук [7], Я.І. Чайковського [8]. Також великої уваги заслуговують наукові праці дослідників В.П. Решетила [9], І. Іващук, О. Іващук [10], О.І. Барановського [11], О. Дзюблюк [12], у яких вчені з позицій системного підходу намагаються оцінити напрями трансформації вітчизняної банківської системи в умовах глобальних дисбалансів.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Зважаючи на факт, що наявні підходи та механізми до організації банківського кредитування не відповідають реальним вимогам і потребам національної економіки, у працях мало висвітленими залишалися питання, пов'язані з визначенням ролі потенціалу банківського кредитування в умовах структурного реформування економіки України. Неповноцінне використання можливостей банківського кредитування, своєю чергою, поглиблює структурні дисбаланси й диспропорції на галузево-секторальному та просто-регіональному вимірах, що зумовлює загострення проблем становлення процесів зрівноваженого розвитку, ускладнює гарантування соціальної справедливості в суспільстві.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є формування інструментарію розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки України.

Виклад основного матеріалу. Причиною сформованої ситуації у сфері банківського кредитування є дестабілізуючий вплив чинників як об'єктивного (недостатня ліквідність банківської системи, висока облікова ставка НБУ та її нестабільність, складність залучення іноземного капіталу в банківський сектор), так і суб'єктивного (низький рівень довіри серед населення до банківських установ й практики розміщення депозитних вкладів, надмірна доларизація вітчизняної економіки та ін.) характеру. Таким чином, обґрунтовується доцільність розроблення ефективних інструментів активізації банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки як ключових суб'єктів імплементатії структурних зрушень і системної перебудови суспільно-економічних відносин, що орієнтовані на врахування галузевої специфіки функціонування суб'єктів господарювання, подолання галузево-сектораль-

них дисбалансів національної економіки та утвердження засад збалансованого розвитку.

Забезпечення системної орієнтації на стимулювання розвитку банківського кредитування, насамперед, стратегічних галузей національної економіки є важливим з огляду на такі аспекти: 1) ці галузі є так званими «драйверами» формування ресурсних резервів для нарощування масштабів господарювання на всіх ієрархічних рівнях управління національною економікою, збільшення обсягів ВВП і поліпшення якості життя населення, забезпечення макроекономічної стабільності та формування стійких конкурентних переваг у суб'єктів вітчизняної економіки як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках; 2) стратегічні галузі національної економіки забезпечують підтримку процесів розширеного відтворення у критично важливих сферах суспільно-економічного обміну, створюють передумови для сталого розвитку держави; 3) суб'єкти господарювання згадуваних галузей створюють ресурсний базис для гарантування стабільного функціонування національної економіки у просторовому та часовому вимірах, формують резерви для побудови превентивних механізмів та інструментів протидії динамічним ризикам і загрозам, забезпечення економічної безпеки держави та захисту її національних інтересів у наростаючій глобальній конкурентній боротьбі за ресурси; 4) ефективне функціонування стратегічних галузей національної економіки забезпечує формування мультиплікатора імплементації структурних змін, зрушень і реформ у державі на засадах інноваційної модернізації виробничо-господарських бізнес-процесів, впровадження у практику господарювання результатів науково-технічного прогресу, міжгалузевої синергійної взаємодії економічних агентів на всіх ієрархічних рівнях розвитку національної економіки; 5) стратегічні галузі економіки ініціюють структурні зрушення та посилюють стимули до імплементації трансформаційних процесів розвитку держави в контексті взятих на себе євроінтеграційних зобов'язань та лібералізації торговельно-економічних відносин між Україною та країнами – членами Європейського Союзу; 6) суб'єкти господарювання досліджуваних галузей національної економіки забезпечують формування стійких конкурентних переваг останньої у світовій системі розподілу стратегічних сфер впливу і міжнародного поділу праці з урахуванням наростаючих викликів загострення протистояння між основними глобальними центрами прийняття системних управлінських рішень та економічних трансформацій, пов'язаних зі світовими кліматичними змінами; 7) стратегічні галузі національної економіки забезпечують реалізацію соціально-економічної функції держави через імплементацію механізмів формування ядра зайнятості населення, зміцнення його добробуту та благополуччя, поліпшення соціальної справедливості розподілу матеріальних благ у суспільстві, розвиток людського капіталу та стримування темпів наростаючих міграційних процесів держави.

З урахуванням охарактеризованого впливу стратегічних галузей на підтримку розвитку процесів структурного реформування національної економіки обґрунтовано такий їх перелік: модернізований АПК, високотехнологічна переробна промисловість, альтернативна енергетика, будівельна індустрія, інноваційна торгівля, транспорт і логістика, IT та цифрова індустрія. Розроблення

адекватних інструментів стимулювання розвитку банківського кредитування цих галузей забезпечить можливість формування синергійного ефекту для проведення структурних реформ функціонування національної економіки. Формування ефективного інструментарію стимулювання розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки має відбуватися з урахуванням фундаментальних базових засад гарантування збалансованого функціонування банківської системи, що передбачає забезпечення оптимального рівня прибутковості розміщення кредитних ресурсів; дотримання методології довгострокового планування кредитної політики банків у наростаючих умовах невизначеності розвитку економічного середовища; формування раціонального співвідношення між обсягами обов'язкового резервного капіталу, наявними зобов'язаннями суб'єктів банківської системи та розмірами залучених депозитних вкладів; диверсифікацію ризиків кредитного портфелю банківської системи; забезпечення справедливого доступу суб'єктів господарювання до можливостей залучення кредитних ресурсів й міжгалузевого переміщення кредитного капіталу. Обґрунтування системно-орієнтованого підходу до проектування інструментарію розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки представлено на рис. 1.

Фундаментальною базисною передумовою активізації розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки є забезпечення високого рівня довіри в суспільстві до банківської системи як надійного економічного агента, що гарантує дотримання справедливого підходу до залучення банківського капіталу (як серед населення всередині держави, так і на ринку зовнішніх фінансових запозичень), забезпечує оптимальний функціональний розподіл фінансово-економічних ресурсів між стратегічними галузями економіки в контексті стимулювання процесів збалансованого розвитку держави та послідовно гарантує виконання взятих на себе договірних зобов'язань як перед вкладниками, так і позичальниками. Авторитетність банківської системи та рівень довіри до діяльності банківських установ у суспільстві визначають ключові параметри ресурсно-функціональної спроможності інструментарію стимулювання розвитку банківського кредитування стратегічних галузей економіки.

Підвищення рівня довіри до банківської системи має бути націлене на два стратегічні вектори: перший передбачає формування механізмів поліпшення довіри серед потенційних суб'єктів надання зовнішніх запозичень і внутрішніх вкладників розміщення депозитних ресурсів, своєю чергою, другий – орієнтований на побудову надійних партнерських ділових відносин між банківськими установами та господарюючими суб'єктами стратегічних галузей національної економіки на засадах неухильного виконання взятих на себе договірних зобов'язань. Поліпшення довіри до банківської системи серед потенційних інвесторів та суб'єктів розміщення депозитних вкладів потребує реалізації таких першочергових заходів: (1) переходу до практики довгострокового планування стратегічних параметрів розвитку банківської системи з метою забезпечення її прогнозованості для учасників суспільно-економічного обміну та мінімізації ризиків невизначеності прийняття управлінських рішень у сфері міжгалузевого розподілу банківського капіталу; (2) імплементації механізмів

Рис. 1. Схема системно-орієнтованого підходу до розроблення інструментів розвитку банківського кредитування стратегічних галузей економіки України

Джерело: розроблено авторами

мів протидії тіньовому переміщенню фінансового капіталу, виведенню його в офшорні зони та легалізації фінансових ресурсів, отриманих злочинним шляхом, на засадах посилення інструментів фінансового моніторингу, введення так званого «офшорного податку» і розкриття для громадськості кінцевих бенефіціарів офшорних рахунків; (3) удосконалення ліквідаційної процедури збанкрутілих банків шляхом забезпечення прозорості продажу ліквідного банківського майна за максимально прийнятними ринковими цінами й гарантування безперешкодного доступу до участі в аукціонах усіх потенційних учасників; (4) унеможливлення проявів застосування банками практики зміни в односторонньому порядку договорів зобов'язань за депозитними вкладками населення, насамперед у частині пролонгації терміну дії депозитного договору та заборони його розірвання у разі настання форс-мажорних ситуацій; (5) підвищення рівня обізнаності населення щодо діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб через популяризацію у ЗМІ успішних практик і кейсів відшкодування втрачених депозитних коштів вкладникам.

Своєю чергою, підвищення рівня довіри господарюючих суб'єктів стратегічних галузей національної економіки до банківської системи як потенційних позичальників кредитних ресурсів вимагає насамперед: поліпшення іміджевих характеристик банків шляхом використання інструментів реалізації системної рекламної кампанії; утвердження практики проведення періодичного рейтингування банків із представленням результатів у ЗМІ в розрізі функціональних конкурентних переваг (репутація, надійність, конфіденційність, системність, послідовність тощо); унеможливлення проявів ведення недобросовісної конкурентної боротьби банками на ринку розміщення кредитних ресурсів, передусім у частині приховування реальних відсоткових ставок за користування фінансово-кредитними коштами

під видом прихованої сплати комісій та платежів; популяризації практики реструктуризації сформованої заборгованості для позичальника з урахуванням його перспективних фінансових надходжень; надання прерогативи застосування штрафних санкцій за порушення затвердженого графіку погашень користування кредитними ресурсами виключно в умовах відсутності альтернативних варіантів примусу позичальника щодо дотримання кредитної дисципліни; забезпечення дотримання раціонального підходу до оцінювання вартості заставного майна позичальника на основі використання справедливої ринкової дисконтної ставки; ліквідації інституційних прогалин у частині регламентації ведення господарської діяльності колекторських компаній у процесі стягнення простроченої заборгованості.

Формування комплексного ресурсного базису в сегменті забезпечення структурного поштовху до розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки потребує дотримання системної орієнтації на реалізацію таких інструментів, як:

– інституційно-регуляторні, що спрямовані на побудову сприятливих передумов для активізації розвитку кредитних відносин між банківськими установами та суб'єктами стратегічних галузей економіки на партнерських засадах шляхом поетапної лібералізації політики НБУ щодо формування обов'язкових резервних фондів мінімізації ризиків кредитної діяльності банків; розширення повноважень основних регуляторів банківсько-фінансового ринку (насамперед НБУ, НКЦПФР, Нацкомфінпослуг) у частині побудови превентивних механізмів і засобів протидії потенційним корупційним банківським впливам, запобігання нелегальному переміщенню тіньового капіталу, мінімізації ризиків виникнення кредитних зловживань, що мають на меті виведення в офшорні зони банківського капіталу через пов'язаних суб'єктів бізнесу та афілійованих осіб;

– фінансово-інвестиційні, які орієнтовані на поліпшення функціональних параметрів економічного середовища розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки

– фінансово-економічні, що націлені на здешилення вартості кредитних ресурсів та мінімізацію ризиків здійснення кредитної діяльності;

– структурно-управлінські, які спрямовані на формування адаптивних механізмів адекватного задоволення кредитних потреб та інтересів суб'єктів господарювання стратегічних галузей національної економіки на засадах реалізації політики використання гнучких відсоткових ставок за користування кредитними ресурсами, системної диверсифікації пропонування кредитних продуктів на ринку, поглиблення спеціалізації банківських установ на кредитуванні стратегічних галузей національної економіки через запуск на ринку інноваційних спеціалізованих кредитних продуктів та ін.;

– організаційно-методичні, покликані забезпечити мінімізацію ризиків невизначеності прийняття управлінських рішень у сфері організації кредитних відносин між банками та позичальниками, що передбачає вдосконалення наявних методичних положень оцінювання платоспроможності кредитором потенційного позичальника з урахуванням галузевої специфіки функціонування суб'єкта господарювання, використання комплексного підходу до аналізування його ресурсних потужностей, упровадження cross-checking-інструментів перехресної перевірки очікуваних фінансово-економічних надходжень позичальника в майбутніх періодах, утвердження практики обґрунтування й роз'яснення рішення кредитного комітету у разі прийняття відмови у видачі кредитних коштів позичальнику; дотримання гнучкого підходу під час складання графіку погашення за користування кредитними ресурсами, у тому числі з урахуванням характеру впливу чинників галузевої спеціалізації та сезонності, що можуть формувати нерівномірні параметри надходження фінансових потоків протягом календарного року; імплементацію оперативних механізмів моніторингу та контролю цільового використання кредитних ресурсів позичальником у процесі господарювання;

– соціально-психологічні, що орієнтовані на подолання усталеного стереотипу негативного ставлення в суспільстві до функціонування банківської системи та здійснення кредитних операцій шляхом формування сприятливого інституційно-психологічного базису організації кредитних відносин, розвитку кредитної культури у суб'єктів суспільно-економічного обміну;

– інформаційно-комунікаційні, які покликані забезпечити структурні зрушення в активізації розвитку кредитних відносин між представниками банківської системи та потенційними позичальниками шляхом поліпшення фінансової грамотності населення на засадах використання інструментів освітньої компоненти.

Очевидно, що імплементація інструментів розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки має враховувати їхні специфічні особливості функціонування (табл. 1).

Комплексна імплементація інструментарію розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки сформує передумови для трансформації корисного ефекту в очікувані цільові результати структурного реформування економічних відносин (рис. 2).

Розвиток банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки потребує обґрунтування ефективних оперативних механізмів реагування на тактико-стратегічні виклики й загрози безперервному функціонуванню банківської системи в сегменті економічних відносин. Це стратегічно важливо в контексті унеможливлення в подальшому повторення ситуації структурної неплатоспроможності цілого пласту банківських установ, що спостерігалася в 2014–2016 рр. Власне, у цьому аспекті банківське кредитування відіграє системну роль двовимірною характеру: з одного боку, формує ресурсний базис для підтримки процесів розвитку стратегічних галузей національної економіки, а з іншого – отримання корисного ефекту розширеного відтворення національної економіки, зумовленого кредитуванням стратегічних галузей останньої, забезпечує формалізацію механізмів та інструментів протидії дестабілізуючим впливам на процеси функціонування банківської системи шляхом посилення конкурентних переваг виробничо-господарських комп-

Таблиця 1

Диференціація пріоритетних засобів імплементації інструментів розвитку банківського кредитування залежно від специфіки стратегічних галузей національної економіки України

	ПРІОРИТЕТНІ ЗАСОБИ
Модернізований АПК	Інституціоналізація земельних відносин, можливість використання заставного права оренди сільськогосподарських угідь, розширення практики застосування аграрних розписок, можливість надання в заставу врожаю майбутніх періодів на засадах страхування останнього.
Високотехнологічна переробна промисловість	Розширення механізмів використання оперативного та фінансового лізингу, реалізація державних програм пільгового кредитування та компенсації відсоткових ставок за користування кредитними ресурсами, кредитна кооперація у сфері інноваційного переоснащення промисловості.
Альтернативна енергетика	Підвищення прозорості використання «зеленого» тарифу, впровадження пільгових програм кредитування сонячних ферм, вітро- та гідроелектростанцій, диверсифікація інструментів пільгового оподаткування альтернативної енергетики.
Будівельна індустрія	Розвиток державно-приватного партнерства, гарантування захисту прав учасників інвестиційних будівельних фондів, залучення коштів міжнародних донорів, можливість надання в заставу майнових прав об'єкту будівництва.
Інноваційна торгівля	Використання механізмів кредитування на засадах факторингу, франчайзингу та овердрафту, запуск на ринок кредитних продуктів підтримки ліквідності галузі.
Транспорт і логістика	Використання концесійних механізмів фінансування логістично-інфраструктурних проектів, залучення кредитних коштів Європейського банку реконструкції та розвитку й міжнародної грантової допомоги.
ІТ та цифрова індустрія	Ліквідація інституційних прогалин регулювання галузі, застосування механізмів венчурного кредитування, використання форфейтингу та краудфандингу

Джерело: розроблено авторами

**Рис. 2. Очікуваний ефект імплементації інструментарію розвитку
банківського кредитування стратегічних галузей економіки України**

Джерело: розроблено авторами

лексів держави в глобальній боротьбі за доступ до ресурсів і захисту її стратегічних національних інтересів у світовому протистоянні політико-економічних сфер впливу.

Висновки і пропозиції. Таким чином, сформований агрегований інструментарій розвитку банківського кредитування стратегічних галузей національної економіки доцільно позиціонувати через призму: 1) інституційної надбудови господарського механізму імплементації структурних змін і зрушень у контексті системного реформування національної економіки; 2) мультиплікатора стимулювання процесів підвищення ефек-

тивності реалізації банківського потенціалу в системі економічних відносин між господарюючими суб'єктами; 3) стратегічного важеля забезпечення справедливої конкурентної боротьби в процесі гарантування рівного доступу до ресурсів під час господарювання між учасниками суспільно-економічного обміну. Реалізація розроблених інструментів стимулювання розвитку банківського кредитування стратегічних галузей активізує темпи структурно-інноваційної модернізації виробничо-господарських комплексів держави, що в сукупності агрегується у забезпечення підтримки процесів.

Список використаних джерел:

1. Клімова О.І. Структурні зміни в економіці: основні поняття та види. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2009. № 1(24). С. 60–65.
2. Васіна А.Ю. Структурне реформування національної економіки: методологічні та інституційні аспекти : монографія. Тернопіль : Екон. думка, 2017. 392 с.
3. Папп В.В. Структурна трансформація економіки України у контексті євроінтеграційних процесів. *Регіональна економіка*. 2008. № 1. С. 23–31.
4. Волинець В.В. Шляхи удосконалення галузевої структури економіки країни. *Економіка та держава*. 2006. № 8. С. 32–34.
5. Мульська О.П., Левицька О.О., Куцик В.І. Державна політика забезпечення інноваційних форм зайнятості в умовах цифровізації економіки. *Регіональна економіка*. 2020. № 3(97). С. 81–90.
6. Васильців Т.Г., Мульська О.П., Василечко Н.В. Стратегічні пріоритети державної політики протидії ухиленню від сплати податків з використанням офшорних юрисдикцій. *Регіональна економіка*. 2020. № 1. С. 113–122.
7. Огерчук М.О. Теоретичні основи трансформації банківської системи. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2013. Вип. 1(99). С. 368–375.
8. Чайковський Я.І. Проблеми та напрями підвищення ефективності функціонування банківської системи України. *Економічний аналіз*. 2016. Т. 23. № 1. С. 153–160.
9. Решетило В.П. Ринковий трансформаційний потенціал банківських інститутів та проблеми його реалізації. *Вісник Української академії банківської справи*. 2003. № 2. С. 75–78.

10. Іващук І., Іващук О. Напрями трансформації вітчизняної банківської системи в умовах глобальних дисбалансів. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. 2011. Вип. 16. С. 99–109.
11. Барановський О.І. Стійкість банківської системи України. *Фінанси України*. 2007. № 9. С. 75–87.
12. Дзюблюк О. Розвиток банківського сектору в умовах деформації світового фінансового простору. *Вісник Національного банку України*. 2011. № 10. С. 76–83.

References:

1. Klimova O.I. (2009) Strukturni zminy v ekonomitsi: osnovni poniattia ta vydy [Structural changes in the economy: basic concepts and types]. *Zbirnyk naukovykh prats' Cherkas'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, vol. 24, no. 1, pp. 60–65.
2. Vasina A.Yu. (2017) *Strukturne reformuvannya natsionalnoi ekonomiky: metodolohichni ta instytutsiini aspekty* [Structural reform of the national economy: methodological and institutional aspects]. Ternopil: Ternopil National Economic University. (in Ukrainian)
3. Papp V.V. (2008) Strukturna transformatsiia ekonomiky Ukrainy u konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv [Structural transformation of Ukraine's economy in the context of European integration processes]. *Rehional'na ekonomika*, no. 1, pp. 23–31.
4. Volynets V.V. (2006) Shliakhy udoskonalennia haluzevoi struktury ekonomiky krainy [Ways of the sectoral structure improving of the country's economy]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 8, pp. 32–34.
5. Mulska O.P., Levytska O.O., Kutsyk V.I. (2020) Derzhavna polityka zabezpechennia innovatsiinykh form zainiatosti v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky. [State policy of maintaining the innovative forms of employment in the context of the economy digitalization]. *Rehionalna ekonomika*, vol. 97, no. 3, pp. 81–90.
6. Vasylytsiv T.H., Mulska O.P., Vasylychko N.V. (2020) Stratehichni prioriteti derzhavnoi polityky protydii ukhylenniu vid splaty podatkov z vykorystanniam ofshornykh yurysdyktsii [Strategic priorities for public policy to counter tax evasion using offshore jurisdictions]. *Rehional'na ekonomika*, vol. 95, no. 1, pp. 15–21.
7. Oherchuk M.O. Teoretychni osnovy transformatsii bankivskoi systemy [Theoretical basis of the transformation of the banking system]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*, vol. 99, no. 1, pp. 368–375.
8. Chaykovs'kyi Ya.I. (2016) Problemy ta napriamky pidvyshchennia efektyvnosti funktsionuvannia bankivskoi systemy Ukrainy [Problems and directions of improving the efficiency of functioning the banking system of Ukraine]. *Ekonomichniy analiz*, vol. 23, no. 1, pp. 153–160.
9. Reshetylo V.P. (2003) Rynkovyi transformatsiinyi potentsial bankivskykh instytutiv ta problemy yoho realizatsii. [Market transformation potential of banking institutions and problems of its implementation]. *Visnyk Ukrainiskoi akademii bankivskoi spravy*, no. 2, pp. 75–78.
10. Ivashchuk I., Ivashchuk O. (2011) Napriamy transformatsii vitchyzniano bankivskoi systemy v umovakh hlobalnykh dysbalansiv [Directions of transformation of the domestic banking system in the conditions of global imbalances]. *Ukrainska nauka: mynule, suchasne, maibutnie*, vol. 16, pp. 99–109.
11. Baranovskyi O.I. (2007) Stiiikist bankivskoi systemy Ukrainy [Stability of the banking system of Ukraine]. *Ffinansy Ukrainy* [Finance of Ukraine], vol. 9, pp. 75–87.
12. Dzyublyuk O.V. (2011) Rozvytok bankivskoho sektoru v umovakh deformatsii svitovoho finansovoho prostoru [Development of the banking sector in the conditions of deformation of the world financial space]. *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy*, vol. 10, pp. 76–83.

Барна М. Ю.

Рушчын Н. М.

Львовский торгово-экономический университет

ФОРМИРОВАНИЕ ИНСТРУМЕНТАРИЯ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКОГО КРЕДИТОВАНИЯ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ОТРАСЛЕЙ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Резюме

В статье исследованы теоретико-методологические аспекты формирования концепции развития банковского кредитования стратегических отраслей национальной экономики. Осуществлена группировка отраслей экономики по критерию их важности в экономическом росте и охарактеризованы причины стимулирования банковского кредитования, прежде всего, стратегических отраслей национальной экономики. Обобщены проблемы функционирования банковского кредитования и оценено его влияние на интенсивность процессов структурного реформирования стратегических отраслей национальной экономики. Определены приоритетные направления, инструменты и меры развития банковского кредитования. Проанализированы ожидаемые результаты структурного реформирования национальной экономики в условиях эффективного развития банковского кредитования. Сформирован агрегированный инструментарий развития банковского кредитования стратегических отраслей национальной экономики.

Ключевые слова: банковское кредитование, стратегические отрасли национальной экономики, структурное реформирование, кредитный потенциал банковской системы, модернизация экономики, структурные трансформации.

Barna Marta

Rushchyshyn Nadiya

Lviv University of Trade and Economics

FORMATION OF DEVELOPMENT TOOLS OF BANK LENDING OF STRATEGIC SECTORS OF THE NATIONAL ECONOMY OF UKRAINE

Summary

Theoretical and methodological aspects of forming tools of the development of bank lending in strategic sectors of the national economy are investigated in the article. The groups of strategic economic sectors are categorized according to the criterion of their importance in economic growth. Among them are: modernized

agro-industrial complex, high-tech processing industry, alternative energy, construction industry, innovative trade, transport and logistics, IT and digital industry. It is defined the main problems of stimulating bank lending of strategic sectors of the national economy. It is substantiated the distribution of priority means for the implementation of instruments of the development of bank lending depending on the specifics of strategic sectors of the national economy of Ukraine. The problems of bank lending functioning are generalized and its influence on the intensity of processes of structural reform of strategic branches of the national economy is estimated. It is defined that the main precondition of activation of the development of bank lending to strategic sectors of the national economy is to ensure a high level of public confidence to the banking system. Priority directions, tools and actions for the development of bank lending have been identified. The expected results of structural reform of the national economy in the conditions of effective development of bank crediting are analyzed. Among them should define: formation of processes of balanced economic development, strengthening competitive advantages in consumer markets, increase the efficiency of resource use, ensuring the economic security of the state, formation of tools for protection of economic interests, balancing the spatial and regional development of the state, improving the quality of life of the population, ensuring fair distribution of public goods, uninterrupted functioning of critical areas. An aggregate toolkit for the development of bank lending in strategic sectors of the national economy has been formed. The scientific novelty of the study is to substantiate a system-oriented approach to the development of tools for the development of bank lending to strategic sectors of the economy, differentiation of priority means of implementation of tools for the development of bank lending depending on the specifics of strategic sectors of the national economy, determining the expected effects of implementing banking lending tools.

Keywords: bank lending, strategic sectors of the national economy, structural reform, credit potential of the banking system, economic modernization, structural transformations.